

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**De Rebus Iaponicis, Indicis, Et Pervanis Epistolæ
Recentiores**

Hay, John

Antverpiæ, 1605

Exemplvm Epistolæ Scriptæ A. P. Emmanuele Pinnero De Rege Mogor. Ad
P. Ioannem Aluarez Assistentem 3. Septembris, Anno 1595. Romani.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61204](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61204)

imaginem, vel Natiuitatis ad hunc Regem, & ad Principem; magno amore & beneuolētia reciperent. Nobis quoque optaremus mitti aliquas paruulas, pro quibusdam Christianis, qui magno affectu eas expetunt; & quasdam ex aliis.

V. P. *Filius in Christo,*

Hieronimus Sciauer.

EXEMPLVM EPISTOLÆ SCRIPTAE A P. EMMANVELE PINERO DE REGE MOGOR.

Ad P. Ioannem Aluarez Assistentem 3. Septembris Anno 1595. Romani.

X litteris anno proximo 94 datis iam R. V. de nostra missione aliquid cognouerit. His autē describam rationem itineris nostri, & quæ huc vsq; a portis illis contigerunt. Prolixitati ignoscat: poterit enim eo melius rationem omnium reddere P. N. ad cuius R. P. tantum breuiter scribo.

Ad 3 Decembris anno 94 Goa discessimus inuēcti triremi, quæ nos deportauit in Daman ultimam urbem nostram. Ex Daman uenimus Cambaiam, primum oppidum Guzzarati magno Mogor subjectum, quæ non est abfimilis Eboræ in Lusitania. Instructa bonis ædibus. Singulæ plateæ eius noctu firmissimis portis, quales sunt portæ ciuitatum, clauduntur. Major pars populi est Brachmanorum. Carnibus non vescuntur, nec uiuens animal occidunt, imò aues aliasque bestias mutilatas vel infirmas redimunt, & deferunt ad domum hospitem illis sanandis institutam, quæ ego aliquoties vidi. magna aquæ penuria hæc urbs laborat, habet tamen magna quædam Viuaria, ut est Rossio Vlyssipone, (quæ platea est major circo agonali Romæ) in quibus hyeme colligunt aquam. Sunt hæc viuaria magno sumptu & bellè fabricata. Ex hæc urbe multi peregrinationes obeunt Gangem, hoc est, Vengalam, & nonnunquam quatuor hominum millia, plus minusve. Dynasta Vengalanus, quem hic noui in Lahor, mihi

affirma-

affirmavit; existenti in Ganga aliquando occurrere trecenta vel quadringenta milia peregrinorum. Fuit ibi quidam, qui secūdum pondus donauit pauperibus tantum, quantum ter ponderare potuisset eius mater. Primum pondus erat argenti, alterum aurū, tertium margaritarum. In hoc Guzzarato vidimus multos Gioghi, (similes sunt nostris monachis) qui in paupertate & pœnitentia extrema à nemine superantur. nudi incedunt tempore præfrigido, dormiunt in fimeris supra cumulum cinerum, iisque operiunt caput & faciem. Vidi locum, quem incolebat quidam Giogus opinione hominum sanctus, is erat in medio plateæ vrbis Amadeba, ad quem major hominum est concursus, quam ad litus Vlysioponense quando Indica naues appellant. Hic Giogus vocatus à Principe Sultano Morad, qui est filius Echebar Regis Mogor, non paruit, sed dixit: Veniat Princeps huc, satis est me in hunc finem esse factum. Cognito responso, Princeps curauit eum capi, & bene castigatum inde exulare. In hac vrbe inuenimus Sultānum Morad secundum filium Mogor, qui cognito aduentu nostro, nos comitari videre voluit, mandauitque vt se expectarem in arce, ad quam ex castris, quæ leuca vna aberāt ab vrbe, venit. Magna honorum habuit, & variis de rebus nos est percōtatus. Inde paucis post diebus digressus est in bellum aduersus Regē Cadan indictum. Antea successum autem suum nos ad se euocauit, & dixit: Probre noui R. nihil à me perere: sed tamen scio indigere rebus necessariis ad iter reliquum perficiendum. Antequam ei responderemus, infusus erat instar turris. Domum reuersi inuenimus trecenta am frusta, quodlibet pendebat quinque laris, (quod plus est quam aurea coronatus) tres equos, & tres rhedas cum sex bubus pulcherrimis. Omnia hæc nobis erant omnino necessaria ob itineris longitudinem: deerant enim, quæ rex ordinarat, & ideo fecimus, quæ nos quin facere non licebat. Populus hic, quia Brachmanus est, non occidit vaccas, sed tanquam matres alit. Animam autem hominis mortui, si bona fuerit, aiunt ingredi vaccam. Vidi Amadiba vaccam in publica via animam agentem, recens gramen afferentem, & muscas ab ea depelli: nec deerant, qui duos vel tres dies quibus superuixit, ei misericordia moti assisterent. Tanta cœca est, vbi lumen Euangelii non est. Vna ab hac vrbe leuca & dimidia oculis meis conpexi cœmeterium visu dignissimum. Possunt asseuerare R. V. me nihil vquam vidisse præstantius, ne quidem sacella Bethleemica. In eo humatus erat quidam Cazis, magister cuiusdam Regis Guzzarati, qui totam fabricam exstrui curauit.

ipseque & tres alii humati sunt in alio quodam sacello. Opus totum marmore politissimo & elegantissimo est absolutum: pavementum item marmoreum est, tribus constat arcibus, in quarum vna numeravi quadringentas quadraginta columnas marmoreas triginta palmos altas, cum suis epistylis, & basibus opere Corinthiaco, verè regio & visendo. Ex vno latere erat stagnum maius platea Vlyssiponenis, quæ dicitur, Rozzio, idque totum mirifico artificio elaboratum, cum multis fenestris bellissimis, è quibus erat despectus in stagnum. Opus inter Barbaros minimè barbarum. Vidi ibi etiam multos Mauros & Mauras, venientes è continenti, sed longissimè, cumque mirarer eos reformidare Lusitanos, cogitavi omnes tendere Mecham ad sepulchrum Mahumeth; & quia circa Lusitanorum facultatem transire non possunt, timent illos. Addam hic rem perlepidam. Etiam si Pseudopropheta iste scripto suo vetuerit, ne vlla femina inuupta iter suscipiat Mecham, tamè nequè vetulæ ac iuuenulæ matrimonia ineunt, vt eo peregrinari possint, & cum ad suos reuerterint, matrimonia inira dissolunt. Amadaba discessimus 19 Martij, & 24 eiusdem venimus in urbem, nomine Patanam, sub vesperam: & quia erat pridianus Paschæ, tres dies ibi hæsimus, & festum celebrauimus. Confessi sunt de peccatis multi Christiani, qui venerant in Carauana; multum negotij habuimus cum quibusdam Armenis, qui non receperat Calendarium Gregorianum: ex mero tamen timore (quia redeundum illis erat per terram nostram, vel quia cesserant veritati) nobiscum celebrarunt Pascha, excepto vno Doctore vetulo pertinace, qui mihi dicebat nos in quinque hebdomadis aberrare, & Ecclesiam Romanam non esse reliquarum caput. Celebrauit autem suam Pascha postrema Dominica ante Domini ascensionem. Persecuti iter inuenimus multas & valde magnas Vrbes, sed admodum vastatas & dirutas, & in iis maximè Moscheæ; nec vidi vllam ex illis restaurari. Maximam partem in his locis sunt homines Ethnici. Penuria magna aquæ in hoc itinere laborauimus. Si quam nacti sumus, ea erat salsa, instar marinæ; & si non probassem, nunquam credidissem. Commeatus vbique tenuis; æstus ingens, itinera longissima. Quinto Maii tenuimus Lahor urbem præcipuam, in qua sedes est Echebar regis Mogor, & totius aulae. Honorificè ab eo eiusque filio Principe recepti sumus, beneuolè amplexus est nos, & plurimum se de nostro aduentu lætari demonstrauit. Constituit, vt diuiteremus in eades percomodas, in quibus ipse aliàs habitabat, flumini proximas, quia distat quindécim tantum palmorum intervallo. Magnitudine flumen æquat

lacum. Huc nemini patet ingressus, nisi Christianis ad audien-
 missam, & quibus per nos licet, Mauris & Gentilibus; nam coti-
 dia reliquis omnibus aditum precludunt. A Rege vocati sumus
 vespera insequenti, ostenditque nobis imagines Saluatoris & Be-
 tistis. Virginis, & tanta reuerentia illas brachiis suis sustinebat, ut
 que si vnus e Patribus fuisset. Conspexit imaginibus heis gen-
 bus procidimus in terram; quod videns nepos decennis, Prin-
 cipis filius, ipse quoque genua flexit manibus iunctis; Quare ob-
 status rex, dixit Principi: Ecce filium tuum. Eadem quodam ho-
 sto B. Virginis nobis commodato dedit, in sacello nostro deponen-
 das. Ostendit deinde libros suos, qui erant multi & boni, vt Biblia
 Regia, tum alia Biblia, Concordantias, quatuor partes iuniorum S.
 Thomæ, & contra gentes, & alium in Iudæos & Saracenos, S.
 Soto, S. Antoninum, Historiam Pontificum, Chronica S. Francis-
 ci, Syluestrum, Nauarrum, & Caietanum, & hos quidem duplica-
 tos. Ordinationes præterea Lusitanæ, Commentarios Alphonsi
 Alburcheque, Constitutiones Societatis & Exercitia, arte P. Al-
 uaretz, & alios multos libros. Dedit nobis quotquot petimus
 erant omnes iam dicti. Tam Rex quam Princeps nos bene habue-
 runt, multaque beneuolentia tractarunt: animaduerti eum multo
 suorum, quantumuis primariorum virorum, ratum deferre, equi-
 tum nobis: vult enim nos vicissim sedere in eo puluino, in quo ipse
 solus & princeps confidere solet. Consuevit ipse prodire in porta
 quoddam, prominens in palatij aream, quod eius conuenienti cau-
 sa omnes præfecti & alii magno numero coeunt: huc & nos ubi
 quando visendi eius causa accessimus; vt vidit nos, magna huma-
 nitate suscepit, inclinando caput, iubetque vt propius acceda-
 mus, & locum commodum capiamus; quem honorem nec regibus
 quidem & Principibus sibi assistentibus defert. Reges autem
 ab eo partim armis sunt subiugati, partim sua regna ei donata,
 vt illi seruirent. Mea opinione sunt ex eis quinque vel sex Re-
 ges, qui ius habent coronæ, viginti autem sex Principes
 gum. Magnus est hic Rex Dominus, & habet post regem Chri-
 nensem thesauros maximos: nec mirum, quia est perfectus Domi-
 nus omnium regnorum suorum; omnia enim bona illorum sunt
 ipsius propria. Accedit quod munera maxima ad eum mittuntur
 nam octo dierum spatio tot oblata sunt, vt facile conficiantur
 ri millionem. Vice-rex Canaha frater consobrinus Saracenis do-
 nauit illum toto suo regno, & venit vt ei seruiret. Aduenit autem
 huc in die S. Augustini, 28 Augusti. Rex eum recepit sedens
 ser autem ille Rex e longinquo interuallo paulatim appropinquauit

quabat, inclinans se reuerenter aliquoties, & manu terram ac verticem contingens. Vicinior regi Mogor factus, cum quidam, an armatus esset, palpasset, accessit ad tangendum pedem Regis Mogor, qui manū immotus, tantum iniecit brachium in eius collum, quod erat satis. Exurgens autem nouus Vasallus, inter reliquos dynastas, & duces belli, regis aulicos, locum accipit, quem & deinceps retinuit. Erat autem hic rex annorum triginta quinque, obtulitque Regi Mogor donum æstimatum ducentis millibus aureorum, (quilibet autem aureus pluris est, quam noster scutatus). Donum fuit, bini gladioli, cum suis cingulis ex puro auro, & lapidibus pretiosis vt pyropis, &c. duæ phialæ aureæ, & eiusdem generis vna grandis. Equus vnà cum omni ornamento suo ex lapidibus pretiosis auro illigatis, aliique centum quinquaginta equi & decem equæ, camelis quinquaginta operti viridi holoserico & carbasino, deinde quatuor rapetes, quorum quilibet stabat bis mille ducatis: Et magni fauoris & gratiæ loco duxit, quod donum hoc acceptaret. Ferebatur quidem non omnia accepturus: verum ego non parum dubito. Huic muneri oblato successit aliud non minus à filio ipsius, quem supra nominauit Sultanum Morad, & sedem habebat in Guzzarato. Obluit enim ea. elephantes, qui valebant centum quinquaginta ducatorum millibus; vehiculum vnum aureum & alterum argenteum, & alia ex matricibus margaritis, ac præterea alia pretiosa. Deinde mox illatum est aliud donum Viceregis Vengalani, quod dicebatur æstimari octingentis ducatorum millibus, obtulit enim trecentos elephantes. Denique more receptum est, vt quotidie ferè huiusmodi donaria ab eo recipiantur, & in festo quidem, quod ille celebrare solet, & appellatur Nerofa, magna illi offeruntur, sic vt vnus belli Dux vel dynasta illi obtulerit dimidium millionem auri, licet alii dicant, ferè fuisse in regnum millionem. Imperium huius Mogor ex parte Cambaiæ vsque ad Hortes procurrat ad quadringentas leucas, & a Leste, versus Oste, hoc est a Vengala ad Cindum vsque, ad sexcentas.

Iam aliquoties Rex & Princeps nobis potestatem fecerunt, vt erigeremus vnā Ecclesiam: nos tamē cum certis de causis simularem nos esse oblitos, ecce in festo B. MARIÆ ad Niuensiterum Rex repetiuit: Patres excitare Ecclesiam, & facite Christianos omnes, quotquot libera voluntate volunt esse Christiani. Cum verò huius voluntatis suæ scriptum aliquod manu eius subscriptum postularem, respondit, se, vt qui esset scriptura viua, ad id sufficere. Princeps quoque sapenūmero recepit se omnia

ad fabricam necessaria suppeditaturum. Assignatus est fabricæ locus sanè peropportunus & palatio vicinus; confidimus in Deo, futurum magnum fructum. Hic Rex sectam Mahumetanam omnino evertit, & opinionem veræ legis ei ademit. In hac urbe, Moschea nulla est, nec Alcoranus, qui est codex legis ipsorum. Moscheæ, quæ olim fuerunt conuersæ sunt, in equorum stabula, & domos publicas in quibus asservantur frumenta: Ad pudefaciendos Mauros quoque die Veneris adducuntur quadraginta vel quinquaginta porci, in Regis conspectum, ut inter se depugnent, eorumque dentes curat illigari auro. Hic Rex conditor est nomen sectæ, nomen prophetæ vult sibi attribui. Complures iam ascedens nactus est, sed auro corruptos. Adorat Deum & solem. Gens est. Et tamen sequitur sectam Verteorum, qui more Religiosorum rina viunt in vno caru, & crebras pœnitentias agunt. Non videntur ullis rebus quæ animam habuerunt. Antequam scelerum scopis gossypinis expurgant locum, ne fortuito casu vermicosum aliquem sessione sua opprimant & occidant. Arbitrantur Verte isti mundum ab omni æternitate fuisse; licet quidam eorum obficientur, eo quod multi hætenus mûdi extiterint. Habent & multa dogmata inepta & ridicula, quæ, ne R. V. similes nos termittere. Damus operâ linguæ Persicæ addiscendæ, voluit enim nos eius gnaros esse, ut solus nobiscum de nostra lege agere possit. Ludû litterarum aperuimus; eum frequentant aliquot filij principum dynastarum, & filij tres regis cuiusdam, qui seruit ipsi. Ex his discipulis duo volunt dare nomen Christianæ religioni, & iam petiuerunt. Alius ita commotus est, ut videretur eum numero discipulorum pietati imprimis addictorum, & postulat admitti in religionem. Hic ingressus sacellum nixus gestibus ante Christum Dominum, abiecto in terram turbinato galero dixit: Domine Ihs v Chryste fili Dei memento mei. Dominus eum conseruet, & sanctum eius desiderium expleat. Sunt aliqui Caracaceni, & aliqui iam facti Christiani, qui etsi ex primariis non sunt tamen animæ sanguine Christi redemptæ. Quendam adolescentem nostrarum scholarum auditorem quodam die percontatus est Maurus, cur biberet die ieiunio dicato, respondit ille: Quis mandauit hoc ieiunium? Tum Maurus: Mahumetus. Verò, inquit adolescens, est Mahumetus nisi pseudopropheta & impostor? In festo autem assumptæ in celum Beatiss. Virginis publicè dixit in conuentu multorum hominum ad Christianam religionem aspirantium, & addidit, hanc fore suam gloriam. Obstupuerunt Mauri, & vnus mox ei dixit: Si Christianus es, adage

re Christianis. Ille autem se recepit in facellum, & accepta primū aqua benedicta, vacavit orationi. Multa huiusmodi recen-
seri possent, sed finem facio, ne R. V. sim grauis, quam obnixè ro-
go vt nostri meminerit, & mittat aliquas sacras reliquias pro no-
bis & nouis istis plantulis, petatque pro me benedictionem à P.
N. Generali. Quod superest, me sacrosanctis R. V. sacrifi-
ciis etiam atque etiam com-
mendo.

Ex hac Aula Magni Mogor, tertio Septembr.
Anni 1595.

V. R.

Filius indignus,

Emmanuel Pinnerus.

ZZ 3

NL

